

༄༅། །ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མངོན་བསྟུང་ཉེ་བར་མཐོ་བ་དངོས་གྲུབ་རྒྱང་ཚིའི་ཟེལ་མངར་བཞུགས་སོ། །

Солодкі краплі меду досягнення

Коротке пояснення важливих аспектів офірування учти (ганачакри)¹

Целе Нацок Рангдрол²

В контексті шляху³, гідною подиву вищою формою зібрання заслуги є глибока й всеосяжна практика офірування учти⁴. Щодо неї я поясню таке:

1. Суть офірування учти
2. Буквальне значення офірування учти
3. Поділи офірування учти
4. Метод офірування учти
5. Блага від офірування учти

1. Суть офірування учти

Суть офірування учти полягає в досконаленні зібрання заслуги й мудрості завдяки різноманіттю субстанцій офіри, що тішать божеств і гуру, й несуть реалізацію ваджровим братам і сестрам.

¹ тиб. *tshogs kyi 'khor lo'i rnam par bshad pa mdor bsdus nye bar mgo ba dngos grub sbrang rtsi'i zil mngar bzhugs so* // <http://www.lotsawahouse.org/bo/tibetan-masters/tsele-natsok-rangdrol/tsok-explanation>

² Целе Нацок Рангдрол (тиб. *rtse le sna tshogs rang grol*) (1608-?) – видатний майстер кар'ю й н'інгма, також відомий як Целе Гоцангпа. Учень тертона Рігдзіна Джецона Н'інгпо (тиб. *'ja' tshon snying po*) (1585-1656), вважається безпосереднім втіленням Цунгме Тендзіна Дордже (тиб. *mtshungs med bstan 'dzin rdo rje*) (1535-1605?), відбудовника монастиря Тхангдрок у Кангпо, й Гоцангпи (тиб. *rgod tshang pa mgon po rdo rje*) (1189-1258), магасіддги друкпа кар'ю. (Тут і далі примітки перекладача).

³ Шлях до пробудження – один з трьох аспектів основи, шляху й плоду. Суть шляху полягає в зібранні заслуги й мудрості та очищенні затьмарень.

⁴ Учта (санскр. *gaṇacakra*, тиб. *tshogs*) – урочисте зібрання, пишний бенкет.

2. Буквальне значення офірування учти

Санскритське слово *гана* (санскр. *gaṇa*) перекладається тибетською як *цог* (тиб. *tshogs*), [що українською значить “зібрання”]⁵. Воно йменується зібранням тому, що складається з субстанцій умілих засобів і мудрості, підготовлених як розкішне зібрання їжі, напоїв та об’єктів чуттєвої насолоди.

3. Поділи офірування учти

Офірування учти можна розділити на:

- зовнішнє
- внутрішнє
- таємне
- таковості

Зовнішня учта

На зовнішньому рівні, велика золота основа й чотири континенти, гора Меру й озера насолоди⁶ природнім чином стають вмістилищем і об’єктами учти. З одвічних часів усі істоти, що населяють всесвіт, спонтанно присутні як оздоба учти. Це є дивовижне зібрання зовнішньої учти природньо проявленого всесвіту, як живого так і неживого. Вона офірується у всій своїй величній несотвореній природі зібранню гуру, божеств-їдамів і дакінь⁷. Саме це і є зовнішньою учтою.

Внутрішня учта

На внутрішньому рівні, серед різноманіття зібраних субстанцій, тверда їжа уособлює умілі засоби, рідкі напої уособлюють мудрість, а їжа та напої разом уособлюють недвоїстість. По своїй суті внутрішня учта – це освячення всіх зібраних об’єктів чуттєвої насолоди, щоби вони стали офірою.

Таємна учта

На таємному рівні, ми використовуємо своє тіло – шкіру, зібрання плоті, крові, органів чуттів та внутрішніх органів – як вмістилище офірування учти. Вони освячуються й стають нектаром первинної мудрості, що офірується як таємна учта.

⁵ В контексті офірування учти говориться про досконалість чотирьох зібрань: (1) практикуючих, (2) субстанцій офіри, (3) божеств, (4) заслуги й мудрості.

⁶ Традиційний космологічний опис всесвіту, в якому центр всесвіту – Гора Меру височіє на золотій основі в оточенні семи озер насолоди, чотирьох континентів і субконтинентів.

⁷ Гуру, божества-їдами й дакіні мудрості є дорогоцінними гостями, яким офірується учта, через що їх слід уявляти у просторі вгорі перед собою.

Учта таковості

На рівні таковості, вмістилище учти – це безкрай простір природнього усвідомлення, вільний від будь-яких ускладнень, нічим не обмежений і всеосяжний. У ньому міститься дивовижний динамічний прояв концептуального мислення – інтелекту, свідомості, органів сприйняття, тонкого й грубого руху благих і неблагих думок. Всі вони освячуються й стають учтою природнього усвідомлення, первинної мудрості й спонтанного звільнення. У природньому одвічному стані, вільному від усього, що офірується, й того, хто офірує, усвідомлення речей такими, як вони є, становить істинну абсолютну учту таковості.

Підсумовуючи викладене, вам слід вірним чином зрозуміти, що все без винятку – явлене й існуюче, зовнішнє і внутрішнє, вмістилище і його наповнення – по своїй природі є ніщо інше, як учта.

4. Метод офірування учти

Пам'ятаючи про ці відмінності, метод виконання самої практики внутрішньої учти такий. Загалом, серед усіх об'єктів чуттєвої насолоди – речей, звуків, запахів, смаків тощо – немає нічого, що не може становити субстанцію учти. Зокрема, гарно впорядкуйте все, що можете зібрати як субстанції учти, наприклад їжу, що по своїй природі є умілими засобами, й напої, що по своїй природі є мудрістю. Через прояв гри мудрості вогню, води й вітру (складами РАМ, КХАМ і ЯМ)⁸ очищуються всі забруднення – зібрання недоликів, що на відносному рівні є проявами заплутаності. Світлом, що струменить з сутнісних складів прояву мудрості трьох кай (ОМ, А, ХУМ)⁹, субстанції учти освячуються як чистий нектар великого блаженства, скарб, що виконує всі прагнення й бажання.

Після цього офіруйте цей нектар зібранню божеств мандали у просторі перед собою у формі субстанцій офіри. Присвятить його захисникам Дгарми й охоронцям як офіру, що виконує всі їхні бажання. Скуштуйте його разом з ваджровими братами й сестрами як субстанції досягнення (сіддгі) і самаї. І

⁸ З серця еманують склади РАМ, ЯМ і КХАМ: зі складу РАМ постає вогонь, що опалює субстанції офіри. Зі складу ЯМ постає вітер, що їх овиває, і зі складу КХАМ – вода, що їх омиває. Цим вони очищуються у порожнечі абсолютного простору великої одвічної чистоти, дгармадгату, за межами всіх концепцій (з настанов Додрубчена Джигме Тенпе Н'іми до практики офірування сангу // <http://www.lotsawahouse.org/bo/tibetan-masters/dodrupchen-III/guide-sang-practice>).

⁹ З серця еманують білі склади ОМ, сутність просвітленого тіла всіх будд, червоні склади А, сутність їхньої просвітленої мови, й темно-сині склади ХУМ, сутність їхнього просвітленого розуму, та освячують субстанції офіри, що по своїй суті є порожнечєю й досконалим нектаром, що звільняє коли його куштують, та перетворюють їх на бажані офіри у сприйнятті різних гостей (з настанов Додрубчена Джигме Тенпе Н'іми до практики офірування сангу).

віддайте рештки зібранню охоронців, [звичайним] дакіні¹⁰ тощо в якості наказу¹¹. Таким чином, офіруйте та віддайте все гостям належним чином згідно їхніх рівнів¹². Коли офіруєте учту цим гостям, перебуваючи у стані самадгі прояву одвічної мудрості, що незабруднена думками про зверхність і статус, бажаннями, жадобою, сподіваннями й страхами, слід це робити з усією чистотою – з чистим сприйняттям, відданістю, співчуттям і вищим наміром.

Щодо субстанцій учти, коли у вас є що офірувати, підготуйте учту будь-яких об'єктів чуттєвої насолоди без жодного шкодування чи чіпляння. Коли у вас немає нічого, що би можна було офірувати, годиться використовувати просту воду. Якщо ви знаєте, як перетворювати субстанції силою вищої мотивації й силою самадгі, тоді оскільки немає жодного атому, який би не міг бути офірою для учти, все проявлене може бути офіроване у стані великої гри мудрості дгармати.

Насолоджуючись будь-якою їжею чи напоями, уявляйте їх як зібрання учти сиддг і вважайте ваші скандги, дгату й аятани спонтанно досконалими, мандалою переможних. Прояви й природа наді, прани й бінду одвічно існують як святі місця, вищі святі місця¹³ тощо. Зовнішні двадцять чотири святих місця також присутні на внутрішньому рівні всередині ваджрового тіла, наприклад у маківці голови тощо. Даки та їхні дружини, такі як “осяїні ваджри”¹⁴, що перебувають у зовнішніх святих місцях, також спонтанно присутні на внутрішньому рівні як канали, внутрішня прана й бінду каналу практики¹⁵ тощо. У всіх тантрах говориться, що якщо лише на мить перебуваючи в самадгі йоги¹⁶, внутрішньо офірувати учту своєму тілу, одночасно буде зібрано таку саму заслугу, як від офірування учти всім зібранням даків і дакінь зовнішніх двадцяти чотирьох святих місць.

¹⁰ Тут маються на увазі звичайні дакіні, що виконують функцію захисниць вчення, на відміну від дакінь мудрості, що є одним з трьох коренів прихистку ваджраяни й дорогоцінними гостями, яким офірується учта (див. прим. 12).

¹¹ Захисникам Дгарми (дгармапалам) було наказано допомагати тим, хто практикує Дгарму. При цьому їм було обіцяно, що якщо вони робитимуть це, то завжди одержатимуть залишки офіри учти. Щоразу коли ми віддаємо їм залишки учти, ми поновлюємо цей наказ і даруємо обіцяне за те, що вони чинять згідно з Дгармою.

¹² Маються на увазі чотири рівні гостей учти: (1) Дорогоцінні гості – будди дгармакаї, самбгоакаї й нірманакаї, Дгарма й Сангга, усі гуру, їдами й дакіні мудрості постають як сузір'я у просторі над нами; (2) Захисники Дгарми (дгармапали) – вісім великих богів, вісім великих нагів, вісім великих рагу, чотири великих царі, дев'ять великих страхітливих, десять захисників напрямів, двадцять вісім володарів сузір'їв і сімдесят п'ять охоронців чистих земель разом зі своїм почтом, помічниками й сім'ями, добродійними силами, місцевими божествами й охоронцями місцевості постають як хмари в небі; (3) Шість класів істот – боги, напівбоги, люди, тварини, голодні духи й істоти пекла постають як густий туман в повітрі; (4) Шкідливі сили – кармічні боржники, такі як 80 тис. лихих сил на чолі з Вінаякою, правителем тих, що чинять перешкоди, п'ятнадцять зловмисних духів тощо зібрані на землі як великий натовп (з настанов Додрубчена Джигме Тенпе Н'іми до практики офірування сангу).

¹³ Категорії, на які діляться двадцять чотири святих місця: місця (санскр. *piṭha*), вищі місця (санскр. *upapiṭha*), поля (санскр. *kṣetra*), вищі поля (санскр. *upakṣetra*) тощо.

¹⁴ Осяйна ваджра (тиб. *rdo rje 'od ldan*) – назва одного з класів даків і дакінь, що перебувають у тілі.

¹⁵ Канал практики (тиб. *rtsa sgom pa*) – назва одного з головних каналів в тілі.

¹⁶ Самадгі йоги стадій зародження (тиб. *bskyed rim*) і завершення (тиб. *rdzogs rim*).

Більше того, згідно вищої колісниці, Великої досконалості (дзогчен), у сфері світла в серці перебувають тридцять шість мирних будд, у палаці в черепі перебувають п'ятдесят вісім гнівних герук, у чакрі мовлення перебуває зібрання божеств усвідомлення – дакінь, у головних чакрах шести центрів перебувають шість муні шести класів істот тощо.

Таким чином, усі зібрання мирних і гнівних божеств є мандалою переможних у головних частинах тіла. Окрім того говориться, що навіть у порах тіла знаходяться палаци, в яких перебувають незліченні дакіні. З огляду на це, важливо згадати, що вся їжа й напої по своїй природі є зібранням учти.

Коротко, зібрання учти підготовлених субстанцій офірується гуру, божествам-їдамам, дакіні й дгармапалам, а також в цілому ваджровим братам і сестрам. Підтримуючи ключові аспекти самадгі, зібрання учти скандг ілюзорного тіла офірується зокрема богам і демонам живого й неживого світу, бо стає об'єктом офіри [богам] нагорі, [істотам] посередині й [духам] внизу. Звичайне зібрання учти їжі й напоїв, які не було одержано шляхом неблагого способу життя або зловживання жертвами на духовні цілі, зокрема офірується фізичному тілу, що є мандалою переможних. На абсолютному рівні, по мірі того як все природньо виникає і природньо вивільняється, учта дгармати всього, що виникає, офірується у стані одвічної чистоти природи розуму, вільного від заплутаності й двоїстого чіпляння, за межами всіх заперечень і стверджень, прийняття і відкидання. Це, коротко, й становить істинне офірування учти.

5. Блага від офірування учти

Мета й блага від офірування учти такі. Як зазначається у “Тантрі природньо повсталості”¹⁷, якості офірування учти такі: “Затьмарення безлічі минулих і майбутніх життів буде очищено за одну мить у присутності мирних і гнівних божеств. Де б ви не народилися в наступних життях, вам ніколи не бракуватиме того, що потрібно. Колесо Дгарми ніколи не припинить обертатися для вас, й у вас завжди буде вдосталь статків, об'єктів насолоди, їжі й майна. Такими є тимчасові блага. Також ви одержите вищі якості. У проміжному стані (бардо) ви розпізнаєте свої проєкції як мудрість. Досягши в ньому звільнення, ви перебуватимете у незмінній основі, посилаючи еманації по всьому тритисячивимірному всесвіту на благо істот. Таких якостей ви досягнете!”.

Тому якості офірування учти є поза межами уяви. Завдяки їй ви досягнете досконалості активностей умиротворення, збагачення, притягання й підкорення.

¹⁷ Тантра природньо повсталості (тиб. *rdzogs pa rang byung gi rgyud*) є однією з вісімнадцяти тантр класу сутнісних настанов (тиб. *man ngag sde*) вчень Великої досконалості (дзогчен).

Ви відновите всі послаблені й порушені самаї. Ви потішите й удовольните божеств, гуру, зв'язаних обітницями дгармапал, а також ваджрових братів і сестер. Усі несприятливі й небажані обставини будуть усунуті. Ви вдосконалите зібрання заслуги й мудрості. Ви одночасно досягнете звичних і вищих сіддг. Завдяки цьому ви одержите блага, які завеликі аби їх описати. Оскільки це особливі й глибокі причина, умова й метод таємної мантраяни, неперевершеної ваджраяни, я закликаю вас: настійливо й щиро докладіть до цього зусиль!

Це коротке пояснення офірування учти було складено на прохання володаря усвідомлення й мантри Рабдзе Куре Г'ючангви (Карпови Кюнги Тендзіна). Хай це принесе благо істотам!

У тантрах містяться значно детальніші вчення щодо підготовки зібрання учти й практики її офірування. Хоча я й міг би викласти це більш розгорнуто, в наші часи занепаду важко знайти здатних втілити це на практиці. Навіть якщо б такі пояснення й були даровані, це було б лише марнуванням зусиль. Через це я вважаю, що роз'ясненого є цілком достатньо. Благо! Благо! Благо!

*Переклад Марії Васильєвої на прохання харківської сангги Рангджунг Єше.
Катманду, лютий 2018 року.*